

(senator P. Zientarski)

zróżnicować sytuację przed sądem cywilnym osoby fizycznej mającej osobisty rachunek w banku od sytuacji tej samej osoby w przypadku, gdy założyła rachunek na potrzeby swojego jednoosobowego przedsiębiorstwa. Ponadto w uzasadnieniu wykonywanego wyroku Trybunał Konstytucyjny generalnie podważał sensowność nadawania dokumentom bankowym statusu dokumentu urzędowego. Należy podkreślić więc, że dokumenty wydawane przez wiele innych tego formatu instytucji nie mają statusu dokumentów urzędowych i nie stanowi to utrudnienia w ich działalności ani ich klientów – na przykład szkoły wyższe, firmy ubezpieczeniowe. Ponadto trudna do wytłumaczenia byłaby sytuacja, w której ten sam dokument w odniesieniu do jednego podmiotu miałby status dokumentu urzędowego, a w stosunku do innego – nie. Należy podkreślić, że banki nadal mogą korzystać z przewidzianych w k.p.c. instrumentów służących dowodzeniu swoich twierdzeń i dowodzeniu prawdziwości informacji zawartych w dokumentach bankowych. Dokumenty bankowe nadal będą mogły być dowodem w sprawie.

Konsekwencją legislacyjną zmiany art. 95 ust. 1 prawa bankowego jest zmiana art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego, w którym usuwa się odesłanie do art. 95 ust. 1 prawa bankowego. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Bardzo dziękuję, panie senatorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż jedną minutę zapytania do sprawozdawcy komisji oraz upoważnionego przedstawiciela wnioskodawców.

Przypominam, że Komisja Ustawodawcza upoważniła do jej reprezentowania również pana senatora Zientarskiego.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zadać takie pytanie? Nie widzę chętnych.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy przedstawiciel rządu, pan minister Maciej Grabowski, chce zabrać głos w sprawie przedstawionego projektu ustawy?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Ja tylko chciałbym, korzystając z okazji, podziękować Wysokiemu Senatowi za bardzo dobrą i merytoryczną współpracę w czasie tej kadencji. Jeśli chodzi o ten projekt, to myślę, że potrzebne są dalsze prace. Mamy pewne zastrzeżenia, ale myślę, że w trakcie dalszych prac to wszystko byśmy uzgodnili.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Tak jak mówiłam, dzisiaj szczególny dzień. Będę chyba wyrazicielem całej Wysokiej Izby, gdy również panu, Panie Ministrze, podziękuję i poproszę o przekazanie wszystkim współpracownikom gorących podziękowań za merytoryczną współpracę, bardzo miłą. Wszystkim państwu życzę wszystkiego najlepszego i, mam nadzieję, do miłego zobaczenia.

Obecnie jeszcze senatorowie... przepraszam.

Otwieram dyskusję.

Nikt się nie zapisał do dyskusji.

Przypomnę...

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Pytania!)

Proszę?

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Jeszcze pytania.)

No tak, ale ja nie widziałam, ja już nie...

(Senator Piotr Zientarski: Za późno, już po.)

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Już po? Ja nie...)

Nie, nie, ja pytałam, czy są chętni...

(Senator Leon Kieres: Było zamknięcie listy.)

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Było?)

(Senator Stanisław Bisztyga: Było już, tak, tak. Może w następnej kadencji...)

(Senator Grzegorz Wojciechowski: Dobrze, rezygnuję.)

Tak? Bo mogę w ramach dzisiejszego... jako że dzisiaj szczególny dzień...

Przypomnę tylko, że podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym mogą wpływać do momentu zamknięcia dyskusji i mogą dotyczyć wyłącznie zmian zmierzających do wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ich niezbędnych konsekwencji.

Zamykam dyskusję.

Dla porządku informuję, że pan senator Rafał Muchacki złożył swoje przemówienie w dyskusji do protokołu*.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy. To trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze, państwu również dziękuję.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czterdziestego czwartego porządku obrad: sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji z rozpatrzonych w 2010 roku petycji.

Informuję, że tekst sprawozdania zawarty jest w druku nr 1298.

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(wicemarszałek G. Sztark)

Proszę pana senatora Stanisława Piotrowicza o przedstawienie sprawozdania Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji z rozpatrzonych w 2010 roku petycji.

Proszę uprzejmie.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Panowie Senatorowie!

Realizując obowiązek wynikający z art. 90f Regulaminu Senatu corocznego składania Senatowi sprawozdania z petycji rozpatrzonych przez Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, przedkładałam w imieniu komisji sprawozdanie za rok 2010.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w dziale Wolności i prawa polityczne, w art. 63 przewiduje możliwość składania przez obywateli petycji, wniosków i skarg. W tym przepisie stwierdza się, że każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej, a także do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami. Ponadto przepis ten zawiera upoważnienie do uregulowania w ustawie trybu rozpatrywania petycji.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji we współpracy z organizacjami pozarządowymi już w 2008 r. podjął działania, by wprowadzić w życie konstytucyjne prawo do składania przez obywateli petycji. Instytucja petycji stała się przedmiotem rozważań Parlamentarnego Zespołu do spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, któremu przewodniczył marszałek Senatu Bogdan Borusewicz. Zespół wskazał potrzebę uaktywnienia instytucji petycji oraz przygotowania ustawy o petycjach.

Działania Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad uregulowaniem problematyki petycji prowadzone były dwutorowo. Najpierw Senat na dwudziestym drugim posiedzeniu w dniu 20 listopada 2008 r. debatował nad instytucją petycji i zmienił swój regulamin, aby umożliwić obywatelom korzystanie z prawa do petycji. Rozszerzono kompetencje senackiej Komisji Praw Człowieka i Praworządności o rozpatrywanie petycji oraz dodano do nazwy tej komisji wyrazy „i petycji”. Ponadto do Regulaminu Senatu wprowadzono nowy dział Xa – „Rozpatrywanie petycji”, w którym został określony tryb pracy Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji nad petycjami. Zmiany weszły w życie 1 stycznia 2009 r., a od lipca 2009 r. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpoczęła rozpatrywanie petycji skierowanych przez marszałka Senatu.

W dalszej kolejności również w Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji podjęto prace nad przygotowaniem założeń do projektu ustawy o petycjach. Komisja poświęciła temu tematowi dwa posiedzenia. Zgodnie z Regulaminem Senatu grupa senatorów złożyła do marszałka Senatu wniosek o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy o petycjach. Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem zawarty był druku senackim nr 1036 z dnia 17 listopada 2010 r. Projekt był konsultowany między innymi z organizacjami pozarządowymi. Do pierwszego czytania skierowano go do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Komisje na wspólnym posiedzeniu w dniu 15 marca 2011 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawki i wniosły o przyjęcie przez Senat jednolitego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia go do Sejmu. Senat na siedemdziesiątym czwartym posiedzeniu w kwietniu 2011 r. podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o petycjach.

Obecnie projekt znajduje się w Sejmie. Zawarty jest w druku sejmowym nr 4261 i został skierowany w dniu 27 maja 2011 r. do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach.

Opis trybu pracy komisji. Zgodnie z postanowieniami działu Xa Regulaminu Senatu obywatele mogą nadsyłać petycje do marszałka Senatu, który następnie kieruje je do przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Każdą petycję przewodniczący kieruje na posiedzenie komisji. Komisja po rozpatrzeniu petycji i stwierdzeniu związku przedmiotu petycji z funkcjami Izby, może skorzystać z jednego z trzech uprawnień. Po pierwsze, złożyć do marszałka Senatu wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej czy też uchwałodawczej wraz z projektem ustawy czy też uchwały. Po drugie, upoważnić jednego z członków komisji do złożenia wniosku o charakterze legislacyjnym w czasie dyskusji nad danym punktem porządku obrad Senatu. I po trzecie, przedstawić marszałkowi Senatu opinię w sprawie celowości skorzystania przez Senat lub przez jego organ z uprawnień określonych w konstytucji, ustawie lub Regulaminie Senatu. Jeżeli komisja po rozpatrzeniu petycji uzna, że przedmiot petycji nie mieści się w zakresie kompetencji Senatu, to może przekazać ją właściwemu organowi władzy publicznej, jednocześnie informując o tym marszałka Senatu. Po rozpatrzeniu petycji komisja posiada także prawo niepodjęcia działań, o czym również informuje marszałka Senatu, i wskazuje tego przyczyny. Komisja ma obowiązek zawiadamia-

(senator S. Piotrowicz)

nia podmiotu wnoszącego petycję o podejmowanych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. Schemat rozpatrywania petycji prezentuje załącznik nr 1 do sprawozdania, którym dysponuję.

Corocznym obowiązkiem Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji jest składanie Senatowi sprawozdania z rozpatrzonych petycji, jak już wspominałem na wstępie.

W 2010 r. marszałek Senatu skierował do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji dwadzieścia jeden petycji, z których dwadzieścia zostało rozpatrzonych przez komisję. W przypadku petycji skierowanej do komisji w grudniu 2010 r. prace zaplanowano już w 2011 r. Należy podkreślić, że komisja w 2010 r. prowadziła prace nad trzydziestoma petycjami, w tym kontynuowała prace nad dziesięcioma petycjami skierowanymi do komisji w 2009 r. Wśród petycji skierowanych do komisji w 2010 r. było dwanaście petycji zbiorowych, autorami dziewięciu petycji były natomiast osoby indywidualne. Wykaz tematów petycji, nad którymi komisja pracowała w 2010 r., zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w 2010 r. odbyła szesnaście posiedzeń poświęconych pracy nad petycjami, analizując każdorazowo kilka petycji, od jednej do siedmiu.

Podkreślić należy, że w trakcie prac nad petycją dotyczącą roszczeń z tytułu przedwojennych obligacji Skarbu Państwa, Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji współpracowała z Komisją Budżetu i Finansów Publicznych, występując o opinię w sprawie tej petycji. Komisja Budżetu i Finansów Publicznych w dniu 29 lipca 2010 r. zorganizowała posiedzenie w tej sprawie. Udział w nim wzięli przedstawiciele Ministerstwa Finansów, to jest podsekretarz stanu Maciej Grabowski i naczelnik wydziału w Departamencie Długu Publicznego Pani Monika Słowik. Po przeprowadzeniu dyskusji senatorowie wyrazili opinię o niepodjęciu prac nad przygotowaniem inicjatywy ustawodawczej w sprawie omawianej petycji i zaproponowali zorganizowanie posiedzenia połączonych komisji poświęconego rozpatrywanej problematyce.

Na wspólnym posiedzeniu w dniu 23 listopada 2010 r. komisje debatowały na temat repriwatyzacji i roszczeń obywateli wobec Skarbu Państwa. Na posiedzeniu stronę rządową reprezentowali między innymi wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli, ministrowie odpowiedzialni za kwestie prywatyzacji – minister skarbu państwa, minister infrastruktury oraz minister finansów. Ponadto gośćmi spotkania byli autorzy petycji wniosku o odszkodowania do Skarbu Państwa, przedstawiciele organizacji i środowisk zajmujących

się problematyką repriwatyzacji i odszkodowań. Uczestnicy spotkania potwierdzili potrzebę ustawowego ujęcia wniosków w przedmiotowej petycji, a także poszukiwania sposobu realizacji zobowiązań z uwzględnieniem możliwości finansów publicznych.

W swoich pracach nad petycjami Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przyjęła następujący tryb postępowania. Każda z petycji była rozpatrywana indywidualnie. Po zaprezentowaniu petycji na forum komisji przeprowadzano dyskusję nad zawartymi w niej postulatami. Zwracano się także o informacje, opinie i stanowiska do resortów związanych merytorycznie z problematyką petycji oraz do ekspertów.

W 2010 r. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji na podstawie zgromadzonych materiałów przygotowała sześć projektów ustaw i jeden projekt uchwały. Ponadto podjęto decyzję o kontynuowaniu prac nad czternastoma petycjami, a w stosunku do dziesięciu zdecydowano o zakończeniu prac lub o ich niepodjęciu. W odniesieniu do dwóch petycji komisja, kończąc prace, postanowiła skierować kopie tych petycji do odpowiednich komisji sejmowych z rekomendacją, aby w pracach nad nowelizacjami uwzględnione zostały postulaty zgłoszone w petycjach.

Autorzy petycji najczęściej postulowali zmianę przepisów prawa dotyczącego następującej problematyki. Rent i emerytur – były to cztery petycje odnoszące się między innymi do zmiany zasad waloryzacji, kapitału początkowego, okresów składkowych czy renty socjalnej. Nadto petycje dotyczyły sytuacji kombatantów i osób represjonowanych. Były to trzy petycje, które zawierały postulaty rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymywania z tego tytułu świadczeń o osoby represjonowane i internowane w stanie wojennym. Inne petycje dotyczyły świadczeń społecznych. Były trzy takie petycje i odnosiły się do świadczeń pielęgnacyjnych czy zasiłku rodzinnego. Kolejne petycje dotyczyły spraw mieszkaniowych. Były to dwie petycje, które dotyczyły spółdzielni mieszkaniowych i byłych mieszkań zakładowych. Dwie petycje dotyczyły prawa karnego. Autor jednej z nich postulował wprowadzenie obowiązku pracy dla skazanych na cele publiczne. W kolejnej petycji proponowano ujednolicenie zasad wykonywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, orzekanego na podstawie kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń. Pojedyncze petycje odnosiły się do zagadnień repriwatyzacji roszczeń z tytułu przedwojennych obligacji Skarbu Państwa, ochrony danych osobowych, standaryzacji graficznego wizerunku godła państwowego, zadośćuczynienia krzywdom byłych pracowników PGR, nowelizacji procedury cywilnej w części postanowień wzorca umów, a także zmian w ordynacji wyborczej do organów samorządu terytorialnego.

(senator S. Piotrowicz)

Do marszałka Senatu, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz innych organów Senatu i jednostek Kancelarii Senatu napływa wiele listów. Po analizie korespondencji nadesłanej w 2010 r. należy stwierdzić, że wśród siedmiuset trzydziestu siedmiu pism sto pięćdziesiąt pięć w tytule miało wyraz „petycja” lub zawierało wnioski i propozycje zmiany przepisów. W wyniku wnikliwej analizy tych pism w przypadku dwudziestu jeden nadano tryb petycyjny. Zdecydowanej większości pism skierowanych do Działu Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej w Kancelarii Senatu nie można było nadać biegu i rozpatrzyć w trybie petycyjnym przede wszystkim dlatego, że nie zawierały one wniosków legislacyjnych, a ich autorzy przedstawiali swoje indywidualne sprawy, prowadzone przed organami wymiaru sprawiedliwości lub przed różnymi organizacjami samorządowymi, przedstawiali polemikę lub wyrażali niezadowolenie z zapadłych orzeczeń i rozstrzygnięć. Znaczną większość korespondencji kierowanej jako petycje stanowiły pisma osób dzielących się opiniami, uwagami i krytyką na temat stosowania i przestrzegania prawa. Na każde z nadesłanych pism ich nadawcy otrzymali pisemną odpowiedź z Działu Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej w Kancelarii Senatu, zawierającą wyczerpującą informację lub wyjaśnienie.

W 2010 r. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wniosła do marszałka Senatu następujące projekty ustaw i uchwał. Projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, druk senacki nr 839. Senat na sześćdziesiątym trzecim posiedzeniu 21 października 2010 r. odrzucił ten projekt. Kolejny to projekt ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach, druk senacki nr 1050, skierowany do pierwszego czytania do Komisji Ustawodawczej i Komisji Obrony Narodowej. Komisje przygotowały sprawozdanie zawarte w druku nr 1050S. Drugie czytanie projektu zaplanowano na osiemdziesiątym posiedzeniu Senatu w dniach 6–7 lipca 2011 r. Kolejny projekt to projekt ustawy o usunięciu z nazw dróg, ulic, mostów, placów i innych obiektów symboli ustrojów totalitarnych, druk senacki nr 1049. Został on skierowany do pierwszego czytania do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Kolejny projekt to projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy o działach administracji rządowej, druk senacki nr 967. Projekt ten został ostatecznie skierowany do Sejmu, trwają nad nim prace legislacyjne. Kolejny projekt to projekt uchwały w sprawie

uczczenia pamięci żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego, prześladowanych, aresztowanych i skazanych w Polsce w latach 1944–1956 za działalność w szeregach Armii Krajowej, druk senacki nr 877. 12 sierpnia 2010 r. Senat podjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego. Uchwała jest opublikowana w Monitorze Polskim z 2010 r. Kolejny projekt to projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, skierowany do pierwszego czytania do Komisji Ustawodawczej, Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Trwają nad nim prace legislacyjne. Jest tu jeszcze projekt ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, druk senacki nr 992, skierowany do pierwszego czytania do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Komisje przygotowały sprawozdanie, zawarte w druku nr 992S. Drugie i trzecie czytanie projektu odbyło się na siedemdziesiątym drugim posiedzeniu Senatu 17 marca 2011 r. Projekt został skierowany do Sejmu, trwają prace legislacyjne.

Zgodnie z procedurą przyjętą przy rozpatrywaniu petycji Dział Petycji i Korespondencji do każdej petycji przygotował informacje o przedmiocie petycji. Stanowi ona materiał pomocniczy, służący rozpatrzeniu petycji przez komisję. Każda informacja zawierała prezentację autora petycji, opis postulatów petycji i ich uzasadnienie, a także analizę stanu prawnego regulującego zawartą w niej problematykę i dane dotyczące ewentualnych prac legislacyjnych nad tym zagadnieniem. W opracowaniu były też zawarte informacje na temat związanego z daną problematyką orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i sądów powszechnych lub administracyjnych, a także o działaniach rządu lub zainteresowanych organizacji. Każda z informacji o przedmiocie petycji zawierała podsumowanie i rekomendację biura. Do każdego opracowania dołączane były również materiały zawierające wniosek autora petycji oraz wybrane akty prawne, orzeczenia sądów, projekty ustaw, publikacje lub informacje o wcześniejszych działaniach w przedmiocie petycji.

W 2010 r. rozpatrzono następujące petycje. Nie będę ich szczegółowo omawiał, wymienię tylko tytuły. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej objęcia ulgą 49% studentów studiów trzeciego stopnia, czyli doktorantów, przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego, autobusowego i kolejowego. Następna to petycja w sprawie wznowienia nadawania Krzyża Armii Krajowej, odznaczenia o charakterze wojskowym. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej usunięcia z życia publicznego komunistycznych patronów ulic i placów. Kolejna to petycja w sprawie wpro-

(senator S. Piotrowicz)

wadzenia zmian w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, dotyczących podniesienia rangi Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych poprzez ponowne podporządkowanie kierownika urzędu prezesowi Rady Ministrów, a nie – jak obecnie – ministrowi pracy i polityki społecznej, oraz reaktywowania Państwowego Funduszu Kombatantów. Projekt tej ustawy ostatecznie został skierowany do Sejmu i z tego, co wiem, trwają nad nim prace.

Piąta petycja to petycja w sprawie podjęcia uchwały okolicznościowej w celu złożenia hołdu żołnierzom Polskiego Państwa Podziemnego, walczącym o wolną i demokratyczną Polskę, wykonującym rozkazy legalnego rządu na uchodźstwie, prześladowanym, aresztowanym i skazanym w latach 1944–1956 za działalność w szeregach Armii Krajowej. Kolejna to petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu przywrócenie inwalidom wojennym prawa do pobierania dwóch świadczeń w pełnej wysokości, to jest 100% renty inwalidzkiej i 100% emerytury. Kolejna petycja to petycja w sprawie zmiany wysokości rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej poprzez przyjęcie 100% wartości pozostawionych nieruchomości jako podstawy zaliczenia wartości nieruchomości. Następna to petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ustanowienia dnia 4 czerwca świętem państwowym. Nowe święto upamiętniać miało rocznicę pierwszych częściowo wolnych wyborów do Sejmu i całkowicie wolnych wyborów do Senatu. Jednocześnie dzień ten miał być symbolem obalenia komunizmu.

Następna to petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu poszerzenie katalogu formacji walki zbrojnej walczących w latach 1939–1945 o niepodległość Polski. Kolejna była petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ustanowienia samorządu gospodarczego dla środowiska mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Dalej. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uregulowania sytuacji prawnej osób posiadających przedwojenne obligacje Skarbu Państwa. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uregulowania sytuacji prawnej osób posiadających przedwojenne obligacje Skarbu Państwa. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu naprawienie krzywd wyrządzonych pracownikom byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej w procesie przemian ustrojowych. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej przyznania świadczenia pieniężnego dla

małoletnich ofiar wojny 1939–1945. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej wzmocnienia ochrony lokatorów. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany zasad przyznawania odszkodowania i zadośćuczynienia dla osób represjonowanych i internowanych w stanie wojennym. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej standaryzacji wizerunku graficznego godła państwowego. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ochrony prawnej najemców i zasad wykupu mieszkań zakładowych. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej nowelizacji ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej rozszerzenia katalogu danych osobowych zawartym w art. 22¹ kodeksu pracy, które mogą być ustawowo przetwarzane przez pracodawcę o kandydatach do pracy i pracownikach. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uznania za okresy składkowe pozostawanie bez pracy wskutek represji politycznych. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu ustanowienie podstawy prawnej określającej zasady zwrotu lasów przejętych na własność Skarbu Państwa na podstawie dekretu PKWN o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa, uregulowania stosunków własnościowych naruszonych przez wykonanie dekretu PKWN o przeprowadzeniu reformy rolnej. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uznania za ofiary represji osoby, które podlegały represjom w latach 1957–1989, oraz podjęcia prac nad usystematyzowaniem uprawnień kombatantów. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej wprowadzenia wymogu posiadania specjalistycznych uprawnień zawodowych przez władze i kadre kierowniczą spółdzielni mieszkaniowych. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zasad obliczania podstawy wymiaru kapitału początkowego. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu nowelizację kodeksu postępowania cywilnego w części „Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone”.

Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej podwyższenia kryterium dochodowego dla otrzymania zasiłku rodzinnego. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany zasady waloryzacji emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z procentowej na kwotową. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wprowadzenie obowiązku wykonywania przez skazanych pracy społecznie użytecznej na rzecz państwa. Petycja w sprawie podjęcia inicja-

(senator S. Piotrowicz)

tywy ustawodawczej mającej na celu zwiększenie pomocy materialnej dla rodzin opiekujących się dziećmi i osobami niepełnosprawnymi. Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ujednolicenia zasad wykonywania zakazu prowadzenia pojazdów wobec sprawców przestępstw i wykroczeń. I wreszcie petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu podniesienie kwoty renty socjalnej.

Sprawozdanie obejmuje informację o pracach Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji nad petycjami, które zostały skierowane przez marszałka Senatu w 2010 r., a także nad petycjami z 2009 r., nad którymi prace kontynuowano w roku 2010.

Zakres tematyczny petycji i zawarte w nich propozycje rozwiązań legislacyjnych były przedmiotem wielokrotnych spotkań i posiedzeń komisji. Dlatego też nie wszystkie prace nad petycjami udało się zakończyć przed końcem roku 2010. W wypadku petycji, co do których senatorowie podjęli decyzję o kontynuowaniu prac, działania komisji były prowadzone w 2011 r. Prace nad niektórymi petycjami trwają do chwili obecnej. Należy jednak zaznaczyć, że komisja zakończyła już pracę nad wszystkimi petycjami, które zostały do niej skierowane w 2009 r.

W wyniku analizy dotychczasowych prac Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji nad petycjami senatorowie zgłosili postulat wyodrębnienia w przyszłej kadencji Senatu z zakresu działania tej komisji spraw dotyczących petycji i przekazania ich jako oddzielnego zagadnienia do kompetencji odrębnej, samodzielnej komisji.

Chcę podkreślić, że od momentu utworzenia Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji do komisji wpłynęło pięćdziesiąt petycji, przy tym jedenaście petycji wpłynęło już w 2011 r. W odniesieniu do ośmiu petycji prace zostały zakończone, a na dalszy okres, według stanu na dzień dzisiejszy, pozostaje kontynuacja prac nad trzema petycjami.

Kończąc swoje sprawozdanie, chcę bardzo gorąco podziękować członkom komisji, którzy pracowali nad tymi petycjami. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji należała do trzech najbardziej obciążonych komisji w Senacie, czego dowodzi wielość ustaw, wielość petycji, wielość punktów w porządku obrad, jak również wielogodzinne dyskusje.

Chciałbym też wyrazić głębokiego uznania i podziękowania Działowi Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej Kancelarii Senatu. Dział Petycji i Korespondencji pracował pod kierunkiem pani Danuty Antoszkiewicz. Oprócz pani kierownik w dziale tym petycjami zajmowały się jeszcze tylko trzy osoby. Opracowanie jednej petycji w sposób bardzo solidny i przejrzys-

ty z pewnością pochłaniało wiele czasu. Dział Petycji i Korespondencji w istotny sposób przyczynił się do pracy komisji, trudno wręcz wyobrazić sobie pracę komisji bez tak wielkiego zaangażowania i profesjonalizmu ze strony pracowników wspomnianego Działu Petycji i Korespondencji pod kierunkiem pani Danuty Antoszkiewicz.

Chcę również bardzo gorąco podziękować sekretarzom Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. To na nich spadł ogrom pracy – pracy którą z powodzeniem można by obdarzyć dwie inne komisje. W szczególności bardzo serdecznie dziękuję pani Elżbiecie Owczarek za jej profesjonalizm, sumienność i zaangażowanie w pracę komisji. Dziękuję również pani Joannie Granowskiej.

Myślę, że trzeba też bardzo serdecznie podziękować i pogratulować wielkiego profesjonalizmu mecenasom z Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu. Oni towarzyszyli nam podczas wszystkich prac nad petycjami i służyli swoją radą, swoją wiedzą.

Na zakończenie chcę podkreślić, że petycjom poświęcona była specjalna strona internetowa, przygotowana przez wymieniony Dział Petycji i Korespondencji. Strona często odwiedzana, strona pięknie rozbudowana. Dzięki niej można się zorientować, jakie petycje wpływają do Senatu, czego dotyczą i jaki jest aktualny stan prac nad tymi petycjami.

Reasumując, jeszcze raz wszystkim, którzy przyczynili się do pracy nad petycjami, serdecznie dziękuję. A było to przedsięwzięcie nowatorskie, bo po raz pierwszy tej Izbie przyszło się zetknąć z opracowywaniem petycji. Myślę że prace te satysfakcjonują, jakkolwiek nie zawsze może satysfakcjonować ich finalny produkt z tego względu, że wiele petycji, skądinąd słusznych, nie było możliwych do zrealizowania z uwagi na trudną sytuację budżetową. Ogrom pracy, jak już wspomniałem, uzasadnia rozdzielenie w przyszłej kadencji obowiązków naszej komisji i powołanie drugiej komisji, która zajęłaby się tylko i wyłącznie petycjami. Serdecznie dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Zbigniew Romaszewski)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zadać sprawozdawcy komisji pytanie? Nie widzę chętnych.

Otwieram dyskusję.

I stwierdzam, że do dyskusji nikt się nie zapisał.

Dziękuję panu senatorowi Stanisławowi Piotrowiczowi za przedstawienie Senatowi sprawozdania.

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Stwierdzam, że Senat zapoznał się ze sprawozdaniem Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji z rozpatrzonych w 2010 roku petycji. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czterdziestego piątego – ostatniego – porządku obrad: informacja z działalności Krajowej Rady Sądownictwa w 2010 r.

Pragnę powitać obecnego na posiedzeniu Senatu przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa, pana Antoniego Górskiego. Proszę bardzo, Panie Sędzio.

**Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
Antoni Górski:**

Szanowny Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Sprawozdanie z działalności Krajowej Rady Sądownictwa w roku ubiegłym w formie pisemnej zostało przekazane na ręce pana marszałka. Proszę zatem pozwolić, że teraz, ponieważ szanuję czas Wysokiej Izby, ograniczę się tylko do kilku najważniejszych spraw.

Jak wiadomo, Krajowa Rada Sądownictwa ma zakotwiczenie w Konstytucji Rzeczypospolitej. Zgodnie z konstytucją głównym zadaniem rady jest stanie na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa rozpisuje to zasadnicze zadanie na poszczególne kompetencje. Spośród tych zadań szczegółowych najważniejsze są dwa. Pierwsze z nich to dokonywanie ocen kandydatur do sądów wszystkich szczebli, od sądu rejonowego po Sąd Najwyższy, i przedstawianie tych kandydatur panu prezydentowi do nominacji. Drugie to opiniowanie aktów prawnych dotyczących szeroko pojętego wymiaru sprawiedliwości, sądownictwa i sądów.

Na tych dwóch obszarach Krajowa Rada Sądownictwa wykonała ogrom pracy, o czym świadczą liczby, które pozwolę sobie przytoczyć. Otóż w ubiegłym roku rozpoznane zostały dwa tysiące dwieście trzy zgłoszenia do urzędu sędziowskiego, po czym przedstawiliśmy panu prezydentowi do nominacji czterysta cztery osoby. Oznacza to, że w aż tysiącu ośmiuset wypadkach oceny Krajowej Rady Sądownictwa były negatywne. Tu pragnę przypomnieć szanownym państwu senatorom, że każda z tych ocen negatywnych, każda z tych odmów wymaga pisemnego uzasadnienia – już tylko to wystarczyłoby, żeby zilustrować, jak duża praca została tu wykonana. Jeśli chodzi o drugi obszar naszej pracy, a więc opiniowanie aktów prawnych, to w 2010 r. Krajowa Rada Sądownictwa podjęła się opiniowania w sumie stu siedemdziesięciu sześciu takich aktów. To były te dwa główne obszary działań.

Wspomnę jeszcze o kilku także ważnych, ale może mniej czasochłonnych. W kwestii przenoszenia sędziów w stan spoczynku zapadło trzydzieści sześć uchwał. Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa zorganizowała otwarty konkurs dla kandydatów na urząd prokuratora generalnego. Ten konkurs był takim może najbardziej spektakularnym, przynajmniej medialnie, wydarzeniem. I chcę powiedzieć, że został on przeprowadzony – i taka jest zgodna ocena – w sposób wzorowy, a więc z poszanowaniem wszelkich zasad jawności, transparentności i z zachowaniem prawa kandydatów do wypowiedzenia się. Jak wiadomo, dwie kandydatury zostały przedstawione panu prezydentowi, świętej pamięci prezydentowi Lechowi Kaczyńskiemu, który dokonał wyboru pana prokuratora Andrzeja Seremeta.

Jeśli chodzi jeszcze o te dwa najważniejsze obszary naszych działań, to chciałbym się podzielić z Wysokim Senatem pewną troską. Otóż gros, bo ponad 90%, zgłoszeń na urząd sędziego sądu rejonowego pochodzi od asystentów sędziów i od referendarzy sądowych, a więc od osób, które w zasadzie nie mają żadnej praktyki orzeczniczej. To jest skutek zbyt pośpiesznego, zbyt pochopnego zrezygnowania z instytucji asesora sądowego. Bo kiedy w 2007 r. Trybunał Konstytucyjny kwestionował tę instytucję, to nie zakwestionował jej jako takiej, tylko wytknął niewłaściwy sposób jej unormowania, mianowicie powiedział, że jest niedopuszczalne, żeby asesor podlegał ministrowi, żeby powoływał go tylko minister bez udziału Krajowej Rady Sądownictwa, żeby minister mógł odwołać asesora w czasie pełnienia przez niego tak zwanego wotum, a więc po tym, kiedy powierzyło mu się prawo wykonywania czynności sędziowskich. I Trybunał dał władzy wykonawczej, a także ustawodawczej, osiemnaście miesięcy, żeby tę kwestię uregulowano. Z ubolewaniem muszę jednak powiedzieć, że nie zostało to zrobione. Pod koniec tego okresu wprowadzono jedynie do ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury – na zasadzie prowizorycznego rozwiązania – przepis przejściowy umożliwiający to, żeby osoby, które zdały egzamin sędziowski i mają minimum dwuletni staż na stanowisku asystenta lub referendarza, mogły ubiegać się o urząd sędziego. W efekcie tego, jak powiedziałem, gros kandydatów to właśnie osoby zupełnie niedoświadczone. I stąd nasza ogromna troska i nasze kłopoty z wyborem tych najlepszych. Bo naprawdę trudno jest z całą odpowiedzialnością dokonać wyboru, jeżeli nie ma się podstawowej wiedzy, a więc informacji o tym, jak ci ludzie spisywali się podczas orzekania i na sali sądowej.

Druga sprawa z naszego obszaru działania, proszę państwa, czyli opiniowanie aktów prawnych. Co do tego zakresu, chciałbym powiedzieć o dwóch aktach prawnych. Pierwszy z nich to nowa ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa.